ମହନ୍ତ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ରାମାନୁଜ ଦାସ

ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ

ବନାମ

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ।

[ମେହେର ଚାନ୍ଦ ମହାଜନ, ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ, ମୁଖାର୍ଜିଆ

ଏସ. ଆର. ଦାସ, ଭିଭିଆନ ବୋଷ ଏବଂ ଘୁଲାମ ହସନ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ବୃନ୍ଦ]

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 (1) (f), 25, 26, 27 - 1952 ର ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, II ଦ୍ଵାରା ସଂଶୋଧିତ ଓଡ଼ିଶା ହିନ୍ଦୁ ଦେବୋତ୍ତର ସମ୍ପତ୍ତି ଅଧିନିୟମ, 1939, ଧାରା 38 ଏବଂ 39 ଏବଂ ଧାରା 46 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା - - ଅଣ-ସାମ୍ବିଧାନିକ କି- - ଅଧିନିୟମର ଧାରା 49 - - ଅନୁଚ୍ଛେଦ 27 କୁ ଅର୍ଥହୀନ କରେ କି ।

କୁହାଗଲା ଯେ 1952 ର ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, II ଦ୍ଵାରା ସଂଶୋଧିତ ଓଡ଼ିଶା ହିନ୍ଦୁ ଦେବୋତ୍ତର ସମ୍ପତ୍ତି ଅଧିନିୟମ, 1939 ର ଧାରା 38 ଏବଂ 39 ଓ ଧାରା 46 ର ପ୍ରାବଧାନ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 (1) (f), 25 ଏବଂ 26 କୁ ଅର୍ଥହୀନ କରେ ।

ଅଧିନିୟମର ଧାରା 49 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବାର୍ଷିକ ଯୋଗଦାନ ଏକ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରକୃତିର ଏବଂ ଟିକସ ନୁହେଁ ଏବଂ ତେଣୁ ଏପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଣୟନ କରିବା ପ୍ରାଦେଶିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାର କ୍ଷମତା ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଏହିପରି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 27 ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୁଏ ନାହିଁ କାରଣ ଧାରା 49 ଅନୁଯାୟୀ ଅର୍ଥଦାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମ କିମ୍ବା ଏହା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା କୌଣସି ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ପୋଷଣ କିମ୍ବା ସଂରକ୍ଷଣ ନୁହେଁ ବରଂ ଧାର୍ମିକ ନ୍ୟାସ ଏବଂ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗୁଡ଼ିକର ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରଶାସନ ଯେଉଁଠାରେ ସେଗୁଡିକ ବିଦ୍ୟମାନ ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 38/1953 ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ମୂଳ ଅଧିକାରିତା : ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 405/1953 ।

ମୌଳିକ ଅଧିକାରର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 32 ଅନୁଯାୟୀ

ଏବଂ

ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 1/1950

ମୂଳ ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 3/1943 ରେ ଜିଲ୍ଲା ଜଜ୍ ଅଦାଲତ, କଟକଙ୍କର 1945 ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର 11 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଡିକ୍ରୀରୁ ଉଦ୍ଭୂତ ପ୍ରଥମ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 39/1949 ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର 1949 ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର 13 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଡିକ୍ରୀରୁ ଭାରତ ସରକାର ଅଧିନିୟମ, 1935 ର ଧାରା 205 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ଅପିଲକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ରୁ 13 ପାଇଁ *ଏନ୍. ସି. ଚାଟାର୍ଜୀ* (ତାଙ୍କ ସହିତ *ବି. କେ. ସରନ*ଏବଂ *ଆର. ସି. ପ୍ରସାଦ) ।*

14 ରୁ 16 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ *ଏସ. ପି. ସିହ୍ନା* (ତାଙ୍କ ସହିତ *ବି. କେ. ସରନ* ଏବଂ *ଆର. ସି. ପ୍ରସାଦ) ।*

ଉଭୟ ମାମଲାରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ *ଏମ୍. ସି. ସେଟଲୱାଡ* (ତାଙ୍କ ସହିତ *ଜି. ଏନ୍. ଯୋଶୀ)* । ଅଭିକର୍ତ୍ତା *ଆର୍. ଏଚ୍. ଦେବାର୍*।

1954. ମାର୍ଚ୍ଚ 16 । ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ମୁଖାର୍ଜିଆଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା -

ଏହି ଦୁଇଟି ସଂଯୁକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୁବିଧା ପାଇଁ ଏକତ୍ର ନିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଏବଂ ସମାନ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଫଇସଲା କରାଯାଇପାରିବ । ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 405/1953 ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଓଡ଼ିଶାର ଦୁଇଟି ପ୍ରାଚୀନ ଏବଂ ଜଣାଶୁଣା ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନର ମହନ୍ତ କିମ୍ବା ବରିଷ୍ଠ ଅଟନ୍ତି, ଯାହାଙ୍କର ଉଭୟ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ ଏବଂ ବାହାରେ ଅବସ୍ଥିତ ଯଥେଷ୍ଟ ମୂଲ୍ୟର ଦେବୋତ୍ତର ସମ୍ପତ୍ତି ଅଛି । ଭାରତ ସରକାର ଅଧିନିୟମ, 1935 ଅଧୀନରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନସଭା ଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶା ହିନ୍ଦୁ ଦେବୋତ୍ତର ସମ୍ପତ୍ତି ଅଧିନିୟମ ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା ଏକ ଅଧିନିୟମ 1939 ମସିହାରେ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା 31 ଅଗଷ୍ଟ, 1939 ରେ ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଜେନେରାଲଙ୍କ ସମ୍ମତି ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା । ପ୍ରସ୍ତାବନାରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି "କେତେକ ହିନ୍ଦୁ ଧାର୍ମିକ ଦେବୋତ୍ତର ସମ୍ପତ୍ତିର ଉନ୍ନତ ପ୍ରଶାସନ ଏବଂ ଶାସନ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା" ଏବଂ "ଧାର୍ମିକ ଦେବୋତ୍ତର ସମ୍ପତ୍ତି" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଟି ଅଧିନିୟମରେ ବ୍ୟାପକ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ମଠ କିମ୍ବା ମନ୍ଦିରର ସମର୍ଥନ ପାଇଁ କିମ୍ବା କୌଣସି ସେବା କିମ୍ବା ଦାନର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପାଇଁ । ଏହି ଅଧିନିୟମର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୋଜନା ହେଉଛି ସାର୍ବଜନୀନ ମନ୍ଦିର ଏବଂ ମଠଗୁଡ଼ିକର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ ତଦାରଖ ହିନ୍ଦୁ ଧାର୍ମିକ ଦେବୋତ୍ତର ଆୟୁକ୍ତ ଭାବରେ ନାମିତ ଏକ ବୈଧାନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରିବା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ମଠ ଏବଂ ମନ୍ଦିରର ନ୍ୟାସୀ ମାନଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କିଛି କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିବା । ଆୟୁକ୍ତ ପ୍ରଦେଶର ନ୍ୟାୟିକ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ସେବାର ସଦସ୍ୟ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାଦେଶିକ ସରକାରଙ୍କ ସାଧାରଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣର ଅଧୀନରେ ରହିବ । ଆୟୁକ୍ତ ଏବଂ ତାଙ୍କ କର୍ମଚାରୀଙ୍କର ବ୍ୟୟିତ ଅର୍ଥ ପୂରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଠ କିମ୍ବା ମନ୍ଦିର, ଯାହାଙ୍କର ବାର୍ଷିକ ଆୟ 250 ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ, ଅଧିନିୟମ 49 ଅନୁଯାୟୀ ବାର୍ଷିକ ଆୟର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରତିଶତରେ ବାର୍ଷିକ ଅର୍ଥଦାନ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯାହା ଆୟ ବୃଦ୍ଧି ସହିତ କ୍ରମଶଃ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ । ଏହି ଅର୍ଥଦାନ ତଥା

ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଋଣ ଏବଂ ଅନୁଦାନରୁ ଧାରା 50 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପରି ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପାଣ୍ଠି ଗଠନ କରାଯିବ ଏବଂ ଦେବୋତ୍ତର ସମ୍ପତ୍ତି ପରିଚାଳନା ଖର୍ଚ୍ଚ ଏହି ପାଣ୍ଠିରୁ ପୂରଣ କରାଯିବ ।

ଓଡ଼ିଶା ଧାର୍ମିକ ଦେବୋତ୍ତର ସମ୍ପତ୍ତି ଅଧିନିୟମ, 1939 ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନମଣ୍ଡଳର କ୍ଷମତାତୀତ ଥିଲା ବୋଲି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ପ୍ରତିକାର ନିମିତ୍ତ ଏକ ଘୋଷଣା ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି ଜିଲ୍ଲା ଜଜ୍, କଟକଙ୍କ ଅଦାଲତରେ ଆବେଦନରେ ଥିବା ଦୁଇ ଜଣ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସହିତ ଅନେକ ମହନ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 1940 ମସିହା ଜୁଲାଇ ମାସରେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ମକଦ୍ଦମା, ଯେଉଁଥିରୁ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 1/1950 ଉତ୍ପନ୍ନ, ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଅଧିନିୟମ ବୈଧତାକୁ ସାରତଃ ତିନୋଟି ଆଧାରରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା, ଯଥା, (i) ଭାରତ ସରକାର ଅଧିନିୟମ, 1935 ର ଅନୁସୂଚୀ 7 ର ତାଲିକା 11 ର ଲିଖନ 34 ଦ୍ୱାରା ବିଧିପ୍ରଣୟନର ବିଷୟବସ୍ତୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇନଥିଲା; (ii) ଧାରା 49 ଅଧୀନରେ ଆଦାୟ କରାଯାଇଥିବା ଅର୍ଥଦାନ ବାସ୍ତବରେ ଏକ ଟିକସ ଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରାଦେଶିକ ବିଧାନସଭା ଦ୍ୱାରା ଲାଗୁ କରାଯାଇ ପାରିନଥାନ୍ତା; ଏବଂ (iii) ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଦେଶର ଆଞ୍ଚଳିକ ସୀମା ବାହାରେ ଅବସ୍ଥିତ ସମ୍ପତ୍ତିର ଆୟକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବାରୁ, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରାତୀତ ଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ନିଷ୍କ୍ରିୟ ଥିଲା । ଏହି ସମସ୍ତ ଯୁକ୍ତିକୁ କଟକର ଜିଲ୍ଲା ଜଜ୍ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିଥିଲେ, ଯିଏ 11 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1945 ରେ ତାଙ୍କ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ବାଦୀଙ୍କ ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ସେହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କଠାରେ ଏକ ଆବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଜଗନ୍ନାଥଦାସ ଏବଂ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ନରସିଂହମ୍ ଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଏକ ଦୁଇ ଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନର ଶୁଣାଣି କରାଯାଇଥିଲା । ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ମାନେ 1949 ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର 13 ତାରିଖରେ ଦୁଇଟି ପୃଥକ କିନ୍ତୁ ସହମତ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ଏହି ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 1/1950 ଏହି ଅଦାଲତକୁ ଆସିଛି ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନର ବିଚାରାଧୀନତା ସମୟରେ ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଉପରେ ଏହାର ଅଧ୍ୟାୟ ସହିତ ସମ୍ବିଧାନ 1950 ଜାନୁଆରୀ 26 ରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭା ଦ୍ୱାରା 1952 ର ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ II ଦ୍ୱାରା ନିକଟରେ ଓଡ଼ିଶା ହିନ୍ଦୁ ଧାର୍ମିକ ଦେବୋତ୍ତର ଅଧିନିୟମ ମଧ୍ୟ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଛି । ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନଗୁଡ଼ିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନଟି ଦୁଇ ଜଣ ମହନ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି, ଯେଉଁମାନେ 1940 ର ଘୋଷଣାତ୍ମକ ମକଦ୍ଦମାରେ ବାଦୀ ଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ଆବେଦନକୁ ବ୍ୟାପକ ଭାବେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି, ଯାହାଦ୍ୱାରା ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆଧାରରେ ଓଡ଼ିଶା ହିନ୍ଦୁ ଧାର୍ମିକ ଦେବୋତ୍ତର ସମ୍ପତ୍ତି ଅଧିନିୟମର ବୈଧତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ତର୍କ କରାଯାଇପାରୁଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ । ଉଭୟ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି ଯେ ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆବେଦନ ଗୁଡ଼ିକୁ ପୃଥକ ଭାବରେ

କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଆମ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନରେ ଆମେ ଯେଉଁ ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ପହଞ୍ଚିବୁ, ତାହା ଆକ୍ଷେପିତ ଅଧିନିୟମର ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବୈଧତା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ଉପରେ ଆମର ରାୟ ହେବ ।

ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଏହା କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ ଓଡ଼ିଶା ହିନ୍ଦୁ ଧାର୍ମିକ ଦେବୋତ୍ତର ସମ୍ପତ୍ତି ଅଧିନିୟମ, 1939, ମାଡ୍ରାସ ହିନ୍ଦୁ ଧାର୍ମିକ ଦେବୋତ୍ତର ସମ୍ପତ୍ତି ଅଧିନିୟମ, 1927 ର ଢାଞ୍ଚାକୁ ନିବିଡ଼ ଭାବେ ଅନୁସରଣ କରେ, ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ମାଡ୍ରାସ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭା ଦ୍ୱାରା 1951 ରେ ପାରିତ ଏକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଯାହାକୁ ମାଡ୍ରାସ ହିନ୍ଦୁ ଧାର୍ମିକ ଏବଂ ଦାତବ୍ୟ ଦେବୋତ୍ତର ସମ୍ପତ୍ତି ଅଧିନିୟମ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଯେଉଁ ଆଧାରରେ ଓଡ଼ିଶା ଅଧିନିୟମର ବୈଧତା ଉପରେ ଆକ୍ଷେପ କରାଯାଇଛି, ତାହା ମୂଳତଃ ମାଡ୍ରାସ ଅଧିନିୟମର ସାମ୍ବିଧାନିକ ବୈଧତାକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରି ଦେୱାନୀ ଆବେଦନସଂଖ୍ୟା 38/1953 (*ଆୟୁକ୍ତ, ହିନ୍ଦୁ ଧାର୍ମିକ ଦେବୋତ୍ତର ସମ୍ପତ୍ତି, ମାଡ୍ରାସ ବନାମ ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀନ୍ଦ୍ର ତୀର୍ଥ ସ୍ୱାମୀଆର*) ରେ ଯେପରି ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ତାହା ସହିତ ସମାନ ଅଟେ, ଯେଉଁଥିରେ ରାୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି[1] । ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ଆଧାର ଗୁଡିକୁ ସୁବିଧାଜନକ ଭାବେ ଦୁଇଟି ଶୀର୍ଷକରେ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ । ପ୍ରଥମତଃ, ଆକ୍ଷେପିତ ଅଧିନିୟମର କେତେକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଏହି ଆଧାରରେ ଅବୈଧ ବୋଲି ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇଛି ଯେ ସେଗୁଡିକ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 (1) (f), 25, 26 ଏବଂ 27 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦତ୍ତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରୁଛନ୍ତି । ବିବାଦର ଅନ୍ୟ ଦିଗଟି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 49 ଅନୁଯାୟୀ ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଅର୍ଥଦାନ ଆଦାୟ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ଜଡିତ ଏବଂ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ପ୍ରଥମେ ଏହି ଆଧାରରେ ମହାଭିଯୋଗ କରାଯାଇଛି ଯେ ଅର୍ଥଦାନ ବାସ୍ତବରେ ଏକ ଟିକସ ହୋଇଥିବାରୁ ଏପରି କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଣୟନ କରିବା ପ୍ରାଦେଶିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାର କ୍ଷମତା ବାହାରେ ଥିଲା । ଏଥିରେ ରଖାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟ କାରଣଟି ହେଉଛି, ଏପରି ଟିକସ ପ୍ରଦାନ କିମ୍ବା ଲାଗୁ କରିବା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 27 ଦ୍ୱାରା ନିଷିଦ୍ଧ ହୋଇଛି ।

ମଠ ଏବଂ ମନ୍ଦିର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 (1) (f), 25, 26 ଏବଂ 27 ରେ ସନ୍ନିବେଶିତ ମୌଳିକ ଅଧିକାରର ପରିସର ଏବଂ ସୀମା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସାଧାରଣ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ମାଡ୍ରାସ ଆବେଦନରେ ଆମର ରାୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଏହି ଆଲୋଚନାର ପୁନରାବୃତ୍ତି କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହେବ ନାହିଁ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାଡ୍ରାସ ଆବେଦନରେ ଯେଉଁ ନୀତି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଛନ୍ତି, ତାହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯେଉଁ ଆପତ୍ତି ଉଠାଯାଇଛି, ସେହି ଅଧିନିୟମର ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପାଇଁ ଆମେ ତୁରନ୍ତ ଆଗକୁ ବଢ଼ିପାରିବା । ଏହା

(1) [1954] S.C.R. 1005

କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ ଓଡ଼ିଶା ଅଧିନିୟମର ଅନେକ ବିବାଦୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମାଡ୍ରାସ ଅଧିନିୟମର ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ପ୍ରାୟ ସମାନ ।

ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11 କୁ ଏହି ଆଧାରରେ ବିରୋଧ କରାଯାଇଛି ଯେ ଏହା ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରାୟ ଏକ ଅନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଏବଂ ମନମୁଖୀ କ୍ଷମତା ନ୍ୟସ୍ତ କରିଥାଏ । ଏହି ଧାରା ମାଡ୍ରାସ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 20 ସହିତ ମେଳ ଖାଉଛି ଏବଂ ମାଡ୍ରାସ ଆବେଦନରେ ଆମ ରାୟରେ ଯେପରି ଦର୍ଶାଯାଇଛି, କ୍ଷମତା, ଯଦିଓ ବ୍ୟାପକ ଦେଖାଯାଏ, କେବଳ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ଯେ ମଠ ଏବଂ ମନ୍ଦିରଗୁଡିକ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରାଯାଉଛି ଏବଂ ଦେବୋତ୍ତର ସମ୍ପତ୍ତି ସଠିକ୍ ଭାବରେ ପରିଚାଳିତ ହେଉଛି । ଯେଉଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଏହି କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ତାହା ସଠିକ୍ ଭାବେ ସୂଚିତ କରାଯାଇଥିବାରୁ, ଆମେ ଭାବୁନାହୁଁ ଯେ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ଥିବା କ୍ଷମତା କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ କିମ୍ବା ଅନିୟନ୍ତ୍ରିତ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ । ଏହି ଧାରା ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କେବଳ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ଯେ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ସାଧାରଣ କ୍ଷମତା ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାପ୍ତ, ଯାହା ଆୟୁକ୍ତ ଯେପରି ଉପଯୁକ୍ତ ମନେ କରିପାରନ୍ତି ।

ଧାରା 14 ନ୍ୟାସୀର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏବଂ ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟାପାର ପରିଚାଳନାରେ ସେ କିଭଳି ସାବଧାନତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଉଚିତ ତାହା ସ୍ଥିର କରେ । ତାଙ୍କୁ ଯେଉଁ ସାବଧାନତା ନେବାକୁ ପଡ଼େ ତାହା ସାଧାରଣତଃ ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ନ୍ୟାସୀଙ୍କ ଠାରୁ ଦାବି କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଜଣେ ସାଧାରଣ ବିବେକୀ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜର ପାଣ୍ଠି କିମ୍ବା ସମ୍ପତ୍ତି ସହିତ ଯେପରି କାରବାର କରିଥାନ୍ତି ତାହାହିଁ ହେଉଛି ଏହାର ମାନକ । ଏହା ସମ୍ପତ୍ତିର ପ୍ରଶାସନ ସହ ଜଡ଼ିତ ଏକ ବିଷୟ ଏବଂ ଏହା ନ୍ୟାସୀଙ୍କର କୌଣସି ମୌଳିକ ଅଧିକାରରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରେ ନାହିଁ । ସେହି ଏକା କାରଣରୁ, ଆମେ ଭାବୁଛୁ, ଧାରା 28 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ କୌଣସି ଆପତ୍ତି ନିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଆଦେଶ ପାଳନ କରିବାକୁ ମନ୍ଦିରର ନ୍ୟାସୀ ବାଧ୍ୟ ହେବେ । ଯଦି ଆଦେଶଗୁଡିକ ବିଧି ସମ୍ମତ ଅଟେ ଏବଂ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ନ୍ୟସ୍ତ କ୍ଷମତାର ଅନୁସରଣରେ କରାଯାଇଛି, ଆଦେଶକୁ ପାଳନ ନକରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବୈଧ ଆଧାର ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ଅଧିନିୟମର ଯେଉଁ ଧାରା ଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଗୁରୁତର ଆପତ୍ତି ଉଠାଯାଇଛି ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଧାରା 38, 39,46, 47 ଏବଂ 49 । ଧାରା 38 ଏବଂ 39 ଏକ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ସହିତ ଜଡିତ । ଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିର ଉପଯୁକ୍ତ ପରିଚାଳନା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଯୋଜନା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇପାରିବ, କିନ୍ତୁ ଆପତ୍ତି ହେଉଛି ଯେ କୌଣସି ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ଏହାଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ନୁହେଁ, ବରଂ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା, ଯିଏ ଜଣେ ପ୍ରଶାସନିକ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ ଅଟନ୍ତି, ଏକ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ଅଧିନିୟମ

ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥାଏ । ତାଙ୍କ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଦାଲତରେ ଆବେଦନ କରିବାର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ନାହିଁ । ମାଡ୍ରାସ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 58 ଅନୁଯାୟୀ, ଯଦିଓ ଏହି ଯୋଜନା ଉପଆୟୁକ୍ତ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାକୁ ଅଛି, ପ୍ରଥମେ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ନିକଟରେ ତାଙ୍କ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଆବେଦନ ରହିଛି । ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ ପକ୍ଷର ପୁଣି ଥରେ ସାଧାରଣ ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତରେ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିବାର ଅଧିକାର ରହିଛି, ଯାହା ସହିତ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ମକଦ୍ଦମା କରିବାର ଅଧିକାର ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଏହା ପ୍ରତୀୟମାନ ହୁଏ ଯେ, ଆକ୍ଷେପିତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 39 ର ଉପଧାରା (4), ଏହା ଯେପରି ମୂଳତଃ ରହିଥିଲା, ଏକ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିବା ଏକ ଆଦେଶକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବା କିମ୍ବା ବାତିଲ କରିବା ପାଇଁ ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତରେ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିବାକୁ ନ୍ୟାସୀକୁ କିମ୍ବା ଅନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହ ଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲା; ଏବଂ ଧାରା 40 ଅଧୀନରେ ଧାରା 39 ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିବା ଆଦେଶ କେବଳ ଏହି ମକଦ୍ଦମାର ଫଳାଫଳ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ହୋଇପାରେ । ତେବେ, ଧାରା 39 ର ଉପ-ଧାରା (4) ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 1952 ଦ୍ୱାରା ବିଲୋପ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ନୂତନ ଉପ-ଧାରା (4) ଅନୁଯାୟୀ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଏବଂ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ କରାଯାଇଛି । ତେବେ, ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଭାବେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 41 କୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାର ମୂଳ ରୂପରେ ବଜାୟ ରଖାଯାଇଛି ଏବଂ ତାହା ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ରଦ୍ଦ କିମ୍ବା ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନ ନିମିତ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଯୋଜନାର ଆଦେଶ ବିଷୟରେ କହିଥାଏ । ସ୍ପଷ୍ଟତଃ, ଏହା ଏକ ଅସାବଧାନତା ମୂଳକ ଚିଠା ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏବଂ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ନିଜେ ପ୍ରଣୟନ କରିଥିବା ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିନଥିବା ପରି ଆପାତତଃ ମନେହୁଏ । ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଆଟର୍ଣ୍ଣି ଜେନେରାଲ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ଧାରାଗୁଡ଼ିକର ପୁନଃଲିଖନ ଆବଶ୍ୟକ । ଆମେ ଭାବୁଛୁ ଯେ କୌଣସି ନ୍ୟାୟିକ - ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ବିନା ଜଣେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏକ ଯୋଜନା ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଉପରିସ୍ଥ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଧିକାର ଉପରେ ଏକ ଅଯୌକ୍ତିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଅଟେ ଯାହା ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ସହିତ ମିଶ୍ରିତ । ତେଣୁ, ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 38 ଏବଂ 39 କୁ ଅବୈଧ ବୋଲି ଧରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଧାରା 46 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ କିଛି ଭୁଲ୍ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଏହି ଧାରାରେ ସଂଲଗ୍ନ ହୋଇଥିବା ପ୍ରାବଧାନକୁ ବୈଧ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଭାବରେ ନିଆଯାଇପାରେ ବୋଲି ଆମେ ଭାବୁଛୁ । ବଳବତ୍ତର ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ, ବଳକା ଆୟ ଉପରେ ମହନ୍ତ କିମ୍ବା ମଠର ବରିଷ୍ଠଙ୍କର ନିଷ୍ପତ୍ତିର ବ୍ୟାପକ କ୍ଷମତା ଅଛି ଏବଂ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଯାହା ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ତାହା ହେଉଛି ଯେ ସେ ନିଜ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଆୟର ଖର୍ଚ୍ଚ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଯାହା ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ସହିତ ଜଡିତ ନୁହେଁ । ଧାରା 46 ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସବୁ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଲାଭ ପାଇଁ ଅନୁକୂଳ ଏବଂ ଆୟୁକ୍ତ ଯେପରି ଚାହିଁବେ ସେପରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାରି ହେବା ଦ୍ୱାରା ଏପରି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବଳକା ଖର୍ଚ୍ଚ ବିଷୟରେ ନ୍ୟାସୀଙ୍କ ବିବେଚନା ମଧ୍ୟ କାହିଁକି ଆହୁରି ସୀମିତ ହେବା

ଉଚିତ, ତାହାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ଧାରା 47 (1) ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଯେତେବେଳେ ନ୍ୟାସର ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିଫଳ ହୁଏ କିମ୍ବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଘଟଣା କାରଣରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ଆଂଶିକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୋଇଯାଏ, କେବଳ ସେତେବେଳେ ନୁହେଁ, ବରଂ ଯେଉଁଠାରେ ଅନୁଷ୍ଠାନର ବୈଧ ଖର୍ଚ୍ଚ ପୂରଣ ହେବା ପରେ ବଳକା ରହିଥାଏ, ସେତେବେଳେ ମଧ *ତତ୍ ସଦୃଶ* ନିୟମ ଲାଗୁ ହେବ । ଉପଧାରାର ଶେଷ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆପତ୍ତି ଉଠାଯାଇପାରେ, କିନ୍ତୁ, ଯେହେତୁ ଧାରା 47 ର ଉପଧାରା (4) ଅନୁଯାୟୀ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ କୌଣସି ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ପକ୍ଷଙ୍କୁ ଏକ ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତରେ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥାଏ ଏବଂ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କର ଏପରି ଆଦେଶ ସଂଶୋଧନ କିମ୍ବା ବାତିଲ କରିବାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ, ଆମେ ଭାବୁନାହୁଁ ଯେ ଅଭିଯୋଗ ପାଇଁ କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଆଧାର ଅଛି ।

ଏକମାତ୍ର ଅନ୍ୟ ଧାରା ଯାହା ବିଚାର ଆବଶ୍ୟକ କରେ ତାହା ହେଉଛି ଧାରା 49 ଯାହା ଅଧୀନରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଠ କିମ୍ବା ମନ୍ଦିରକୁ, ଯାହାର ବାର୍ଷିକ ଆୟ 250 ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ, ଆୟୁକ୍ତ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଅଧୀନରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଅଧିକାରୀ ଏବଂ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବ୍ୟୟିତ ଅର୍ଥ ପୂରଣ ପାଇଁ ବାର୍ଷିକ ଯୋଗଦାନ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯେଉଁ ପ୍ରଥମ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ତାହା ହେଉଛି ଏପରି ଧାର୍ଯ୍ୟ ଏକ ଟିକସ ନା ଏକ ଶୁଳ୍କ; ଏବଂ ଏହା ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ଯେ ଯଦି ଏହା ଏକ ଟିକସ, ତେବେ ଏପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଣୟନ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାଦେଶିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାର କୌଣସି ଅଧିକାର ରହିବ ନାହିଁ । ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ, ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ମାଡ୍ରାସ ଆବେଦନରେ ଆମର ରାୟରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ଏବଂ ପୁନର୍ବାର ଆଲୋଚନାର ପୁନରାବୃତ୍ତି କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ମାଡ୍ରାସ ଆବେଦନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପରି, ଟିକସ ଏବଂ ଶୁଳ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ସାଧାରଣ ପାର୍ଥକ୍ୟ ନାହିଁ ଏବଂ ଉଭୟ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ରୂପର ଅଟନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ଏକ ରାଜ୍ୟର ଟିକସ କ୍ଷମତା ନିଜକୁ ପ୍ରକଟ କରେ । ତେବେ ଆମ ସମ୍ବିଧାନ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଟିକସ ଏବଂ ଶୁଳ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଛି ଏବଂ ଯଦିଓ ଏହି ତିନୋଟି ତାଲିକାରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଟିକସ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିଭିନ୍ନ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି, ତଥାପି ଏହି ପ୍ରତ୍ୟେକ ତାଲିକାର ଶେଷରେ ଶୁଳ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ଲିଖନ ରହିଛି, ଯାହା ସେଥିରେ ସାମିଲ ଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ । ଏକ ଟିକସ ନିଃସନ୍ଦେହରେ ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକ ସାର୍ବଜନୀନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅର୍ଥର ବଳପୂର୍ବକ ଆଦାୟ ସ୍ୱଭାବର ଅଟେ, ଯାହାର ଦେୟ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଟିକସ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କଥା ହେଉଛି, ଟିକସ ପ୍ରଦାନକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବାକୁ ଥିବା କୌଣସି ବିଶେଷ ଲାଭର ଉଲ୍ଲେଖ ବିନା ରାଜ୍ୟର ସାଧାରଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି ଟିକସ ଲାଗୁ କରାଯାଇଥାଏ । ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଟିକସକୁ ରାଜ୍ୟର ସାଧାରଣ ରାଜସ୍ୱରେ ମିଶ୍ରଣ କରି ସାଧାରଣ ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଲାଗୁ କରାଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ ଟିକସ ହେଉଛି ଏକ ସାଧାରଣ ବୋଝ ଏବଂ ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଏକମାତ୍ର ଫେରସ୍ତ ମିଳିଥାଏ ତାହା

ହେଉଛି ରାଜ୍ୟର ସାଧାରଣ ଲାଭରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ, ଶୁଳ୍କ ମୁଖ୍ୟତଃ ଲୋକହିତରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ, କିନ୍ତୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କିଛି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସେବା କିମ୍ବା ଯେଉଁମାନଙ୍କଠାରୁ ଦେୟ ଦାବି କରାଯାଇଥାଏ ସେମାନଙ୍କ ଲାଭ ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା କିଛି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଥାଏ । ତେଣୁ ଶୁଳ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସର୍ବଦା *ବଦଳରେ ପ୍ରତିଦାନର* ଏକ ଉପାଦାନ ନିହିତ ଥାଏ, ଯାହା ଟିକସ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହିଥାଏ । ଦୁଇଟି ଉପାଦାନ ତେଣୁ ଜରୁରୀ ଅଟେ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଏକ ଦେୟକୁ ଏକ ଶୁଳ୍କ ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରେ । ପ୍ରଥମତଃ, କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସେବାକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଏହା ଲାଗୁ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯାହାକୁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସ୍ୱଇଚ୍ଛାରେ କିମ୍ବା ଅନିଚ୍ଛାରେ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଆନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଯଦି ଏପରି ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଦାବି କରାଯାଇଥିବା ଦେୟକୁ ଅଲଗା ରଖାଯାଏ ନାହିଁ କିମ୍ବା ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ବିନିଯୋଗ କରାଯାଏ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ସାଧାରଣ ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟର ସାଧାରଣ ରାଜସ୍ୱରେ ମିଶ୍ରଣ କରାଯାଏ, ତେବେ ଏକ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ଏହି ପରୀକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କଲେ, ଓଡ଼ିଶା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 49 ଦ୍ୱାରା ଆଦାୟ କରାଯାଉଥିବା ଅର୍ଥଦାନକୁ ଏକ ଶୁଳ୍କ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରିବାକୁ ପଡିବ, ଏକ ଟିକସ ନୁହେଁ । ଦେୟ କେବଳ ଆୟୁକ୍ତ ଏବଂ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ବ୍ୟୟିତ ଅର୍ଥ ପୂରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଦାବି କରାଯାଏ ଯାହା ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନର ବ୍ୟାପାରର ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରଶାସନ ପାଇଁ ସ୍ଥାପିତ କଳ କବଜା ଅଟେ । ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିବା ଅର୍ଥକୁ ସାଧାରଣ ସାର୍ବଜନୀନ ରାଜସ୍ୱରେ ମିଶ୍ରଣ କରାଯାଇ ନଥାଏ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟୟ ବରାଦ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପଦ୍ଧତିରେ ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇ ନଥାଏ । ସେମାନେ ସେହି ପାଣ୍ଠି ଗଠନ କରିବାକୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥାନ୍ତି ଯାହା ଅଧିନିୟମ 50 ଦ୍ୱାରା ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଏହି ପାଣ୍ଠିକୁ, ଯେଉଁଥିରେ ପ୍ରାଦେଶିକ ସରକାର ଉଭୟ ଋଣ ଏବଂ ଅନୁଦାନ ମାଧ୍ୟମରେ ଅର୍ଥଦାନ କରନ୍ତି, ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ଜଡିତ ସେବା ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ଅଲଗା ରଖାଯାଇଛି । ତେଣୁ ଆମେ ଭାବୁଛୁ ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ମାଡ୍ରାସ ଆବେଦନରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯେଉଁ ନୀତି ଗୁଡିକ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଛନ୍ତି, ସେହି ନୀତି ଅନୁସାରେ ଏହି ଅର୍ଥଦାନକୁ ବୈଧ ଭାବେ ଶୁଳ୍କ ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ତେଣୁ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଣୟନ କରିବା ପ୍ରାଦେଶିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାର କ୍ଷମତା ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା । କର ଆଦାୟ ପରିମାଣକୁ ପ୍ରଦାନକାରୀଙ୍କ କ୍ଷମତା ଅନୁଯାୟୀ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ କରାଯାଏ, ଯଦିଓ ଏହା ତାହାକୁ ଏକ ଆୟକର ଭଳି ଆକୃତି ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ, ଏହା କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଏକ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ପରଖ ନୁହେଁ ।

ଆମେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ମତ ରଖୁଛୁ ଯେ ଏଭଳି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 27 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 27 ଦ୍ୱାରା ଯାହା ନିଷିଦ୍ଧ କରାଯାଇଛି ତାହା ହେଉଛି କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଧର୍ମ କିମ୍ବା ଧାର୍ମିକ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ପ୍ରଚାର କିମ୍ବା ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରଦାନରେ କୌଣସି ଟିକସର ଆୟର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିନିଯୋଗ । ଧାରା 49 ଅନୁଯାୟୀ ଅର୍ଥଦାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମ କିମ୍ବା ଏହା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା କୌଣସି ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ପୋଷଣ କିମ୍ବା ସଂରକ୍ଷଣ ନୁହେଁ; ଧାର୍ମିକ ନ୍ୟାସ ଏବଂ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡିକ

ଯେଉଁଠାରେ ବିଦ୍ୟମାନ ସେଠାରେ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ପରିଚାଳିତ ହେଉଛି ବୋଲି ଦେଖିବା ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ଏହା ହେଉଛି ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷ ପ୍ରଶାସନ ଯାହାକୁ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି ଏବଂ ଅଧିନିୟମରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଅନୁଦାନଗୁଡିକ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ପରିଚାଳିତ ହେଉଛି ଏବଂ ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେଗୁଡିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଥିଲା କିମ୍ବା ବିଦ୍ୟମାନ ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କର ଆୟ ବିନିଯୋଗ ହେଉଛି ବୋଲି ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା । ଯେହେତୁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଧର୍ମ କିମ୍ବା ଧାର୍ମିକ ସମ୍ପ୍ରଦାୟକୁ ସମର୍ଥନ କରିବାର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ନାହିଁ, ତେଣୁ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 27 ସମ୍ଭବତଃ ପ୍ରୟୋଗ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଆମ ମତରେ ଏହାର ପରିଣାମ ହେଉଛି, ଏହି ଅଧିନିୟମର କେବଳ ଯେଉଁ ଧାରା ଗୁଡିକ ଅବୈଧ ତାହା ହେଉଛି ଧାରା 38, 39 ଏବଂ ଧାରା 46 ର ପ୍ରାବଧାନ । ତେଣୁ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକୁ ଏହି ସୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ଯେ ପରମ ଆଦେଶ ପ୍ରକୃତିର ଏକ ରିଟ୍ ଆୟୁକ୍ତ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଉପରୋକ୍ତ ଧାରା ଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲାଗୁ କରିବା ଉପରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଜାରି କରିବ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥନା ଗୁଡିକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 1/1950 ରେ କୌଣସି ପୃଥକ ଆଦେଶର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ, ଯାହା ଖାରଜ ହେବ । ଆବେଦନ କିମ୍ବା ଅପିଲରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦରେ ଆମେ କୌଣସି ଆଦେଶ ଦେଉ ନାହୁଁ ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ | ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ |"

Translated by:

ସୁବୋଧ ରାଉତ,
ଅନୁବାଦକ,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।